

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 16. februar 2011.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 16. februara 2011. godine

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU OPTUŽENOG ZA ČETVRTO ODGAĐANJE
POSTUPKA**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) ovim obrazlaže svoju usmenu odluku od 10. februara 2011. godine po "Zahtjevu za četvrto odgađanje postupka", koji je optuženi podnio 2. februara 2011. godine (dalje u tekstu: Zahtjev).

1. Kako se navodi u Zahtjevu, tužilaštvo je 31. januara 2011. godine optuženom objelodanilo "1.725 predmeta koji, prema procjeni, sadrže ukupno 32.000 stranica i 142 video-snimka u trajanju od oko 200 sati" (dalje u tekstu: objelodanjeni materijal).¹ Optuženi je naveo da je više od 90 posto tog materijala na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku i da se odnosi na tezu tužilaštva u vezi s navodnim preuzimanjem vlasti u opštinama u Bosni i Hercegovini.²

2. S obzirom na količinu objelodanjenog materijala, optuženi je zatražio da se 15. februara 2011. godine, nakon svjedočenja svjedokinje Sanije Dževlan (KDZ342) o Sarajevu, suđenje prekine na period od tri mjeseca, od 15 februara do 15. maja 2011. godine, osim za četvoro svjedoka o Sarajevu čija su svjedočenja zakazana za konkretne datume u martu 2011. godine.³ Pozvao se na tri druge prilike kad je Vijeće izdalo nalog o odgađanju postupka nakon što je tužilaštvo objelodanilo veliku količinu dodatnog potencijalno oslobađajućeg materijala i naveo da je obim objelodanjenog materijala tri puta veći od količine materijala objelodanjenog u novembru 2010. godine, zbog kojeg je postupak bio odgođen na mjesec dana.⁴

3. Optuženi je ustvrdio da će se, ako postupak ne bude odgođen, suđenje nastaviti, a da njegov tim neće imati priliku da pregleda objelodanjeni materijal, što će mu nanijeti nepopravljivu štetu.⁵ U prilog ovoj tvrdnji iznio je argument da je "jednostavno nemoguće pregledati, pa čak i popisati" takvu količinu objelodanjenog materijala dok suđenje nastavlja, budući da se resursi već koriste za pripremanje za svjedoke koji sad

¹ Zahtjev, par. 2.

² Zahtjev, par. 2-3.

³ Zahtjev, par. 11.

⁴ Zahtjev, par. 7-9.

⁵ Zahtjev, par. 4-5.

svjedoče.⁶ Pored toga, on je iznio argument da mu se time što se od njegovog tima traži da se, "u vezi s događajima u opštinama, nosi s objelodanjivanjem koje se vrši komadić po komadić nanosi velika šteta" s obzirom na to da on ima pravo, a tužilaštvo obavezu, da mu se taj materijal objelodani prije početka suđenja.⁷

4. Optuženi je takođe ustvrdio da mu je nanesena šteta time što mu prije nego što je započeo unakrsno ispitivanje svjedoka koji su svjedočili u vezi s dijelom predmeta koji se odnosi na opštine nije dostavljen sav materijal iz djelokruga pravila 68 koji je u posjedu tužilaštva, te da ga "to sprečava da formuliše koherentnu strategiju odbrane i oduzima mu vrijeme koje je potrebno za svakodnevnu pripremu, neophodnu za kontinuirano unakrsno ispitivanje svjedoka".⁸ Najzad, ustvrdio je da bi traženo odgađanje postupka "prekinulo daljnju štetu izazvanu time što se pozivaju svjedoci koje je nemoguće suočiti s materijalom koji se objelodanjuje tek nakon njihovog svjedočenja" i da bi propust da se postupak odgodi doveo u pitanje dio predmeta koji se odnosi na opštine "zbog nepravičnosti koja proističe iz kršenja obaveze o objelodanjivanju od strane tužilaštva".⁹ U prilog ovoj tvrdnji, optuženi se takođe pozvao na 37 zahtjeva u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja koja je podnio prije prijema objelodanjenog materijala i na navodna kršenja obaveze objelodanjivanja koja su se nastavila i po isteku posljednjeg odgađanja postupka u decembru 2010. godine.¹⁰

5. Dana 8. februara 2011. godine, tužilaštvo je dostavilo "Odgovor tužilaštva na Karadžićev zahtjev za četvrto odgađanje postupka" (dalje u tekstu: Odgovor), u kojem se protivi Zahtjevu. Tužilaštvo je ustvrdilo da optuženi nije naveo valjane razloge koji opravdavaju vanrednu mjeru odgađanja postupka i da se od njega očekuje da "rasporedi resurse tako da novodostavljeni materijal na osnovu pravila 68 pregledava kontinuirano tokom suđenja" i da ne može sve svoje resurse utrošiti samo na pripremu za svjedoke.¹¹ U prilog toj tvrdnji, tužilaštvo je iznijelo argument da indeks koji je dostavilo uz

⁶ Zahtjev, par. 3.

⁷ Zahtjev, par. 6.

⁸ Zahtjev, par. 10.

⁹ Zahtjev, par. 12.

¹⁰ Zahtjev, par. 5, 9.

¹¹ Odgovor, par. 1, 5.

objelodanjene materijale optuženom omogućava da odredi prioritete i pronade relevantne materijale za predstojeće svjedoke.¹² Najzad, tužilaštvo je ustvrdilo da optuženi, u slučaju da nije u mogućnosti da ispravno identifikuje i ocijeni objelodanjeni materijal prije unakrsnog ispitivanja nekog određenog svjedoka, može podnijeti "konkretan zahtjev za odobrenje dodatnog vremena za pripremu za unakrsno ispitivanje, ili, u slučaju da je svjedok već svjedočio, zahtjev za ponovno pozivanje svjedoka radi dodatnog unakrsnog ispitivanja".¹³

6. Alternativno, tužilaštvo je ustvrdilo da je, u slučaju da je Vijeće odlučilo da odobri odgađanja postupka, zatražena odgoda u trajanju od tri mjeseca pretjerana i da bi, s obzirom na resurse kojima optuženi raspolaže, njegov tim trebao biti u stanju da pregledavanje objelodanjenog materijala završi u približno sedmicu dana.¹⁴ Tužilaštvo je takođe ustvrdilo da Vijeće, prilikom određivanja odgovarajućeg perioda odgode postupka, ne bi trebalo "da uzima u obzir eventualna buduća objelodanjivanja".¹⁵

7. Dana 10. februara 2011. godine, Vijeće je usmeno djelimično odobrilo Zahtjev i zaključilo da je u interesu pravde da postupak bude odgođen na period od šest sedmica, ali da odgoda ne mora da stupi na snagu 15. februara 2011. godine, kao što je zatražio optuženi.¹⁶ Prilikom donošenja odluke da je odgoda od šest sedmica dovoljna da optuženi odredi prioritete za pregled objelodanjenog materijala i po potrebi ga uklopi u tekuće pripreme za suđenje, Vijeće je uzelo u obzir obim objelodanjenog materijala, broj članova tima odbrane optuženog i njegovu ličnu procjenu o tome koliko je vremena potrebno da se materijal pregleda. Kako bi odredilo tačne datume odgode, Vijeće je pozvalo tužilaštvo da navede postoje li određeni svjedoci čija se svjedočenja zakazana za neke konkretne datume u martu ili aprilu ne mogu pomjeriti.¹⁷ Tužilaštvo je zatim navelo da je svjedočenje svjedoka KDZ182 neodložno zakazano za 8. i 9. mart 2011. godine, a

¹² Odgovor, par. 3.

¹³ Odgovor, par. 7.

¹⁴ Odgovor, par. 8-12.

¹⁵ Odgovor, par. 13.

¹⁶ Pretres T. 11474-11476 (10. februar 2011. godine).

¹⁷ Pretres T. 11474-11476 (10. februar 2011. godine).

svjedočenje Anthonyja Banburyja (KDZ444) neodložno za 15, 16. i 17. mart 2011. godine.¹⁸

8. Vijeće podsjeća da članovi 20(1) i 21(4)(c) Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut) štite prava optuženog na ekspeditivno suđenje, uz puno poštovanje njegovih prava, i bez nepotrebnog odgađanja. Pored toga, član 21(4)(b) Statuta predviđa da optuženi ima "odgovarajuće vrijeme i uslove za pripremu odbrane". Vijeće dalje podsjeća da odgađanje postupka predstavlja vanrednu mjeru, koju će naložiti samo ako se uvjeri da je to u interesu pravde.¹⁹

9. U "Odluci po Zahtjevu tužilaštva za ponovno razmatranje odluke Pretresnog vijeća od 11. novembra 2010. godine", tužilaštvu je naloženo da identifikuje i optuženom objelodani sljedeće:

(i) materijal na osnovu pravila 68 iz tekućih i povezanih okončanih predmeta koji se odnose na period prije donošenja Odluke, do 23. decembra 2010. godine, (ii) materijale na osnovu pravila 68 pronađene tokom pretraga koje su zaključene, ali čiji se rezultati još uvijek pregledaju, do 31. januara 2011. godine, (iii) materijale na osnovu pravila 68 identifikovane u pretragama koje se "sada provode", do 28. februara 2011. godine, i (iv) materijale na osnovu pravila 68 identifikovane prilikom pretraga u vezi sa svjedocima za sve svjedoke tužilaštva, do 18. aprila 2011. godine.²⁰

Vijeće je ove rokove odredilo jer je tužilaštvo tvrdilo da neće moći da ispuni rok od 17. decembra 2010. godine koji je Vijeće ranije odredilo za pregled i objelodanjivanje sveg potencijalno oslobađajućeg materijala koji posjeduje.²¹ Drugi rok koji se gore u tekstu navodi očito je potaknuo masovno objelodanjivanje objelodanjenog materijala 31. januara 2011. godine.

¹⁸ Pretres T. 11734 (11. februar 2011. godine). Tužilaštvo je prvobitno naznačilo da je svjedočenje Banburyja zakazano za 14. – 16. mart 2011. godine, ali je 12. februara 2011. godine izjavilo da on svoje svjedočenje može da započne 15. marta 2011. godine.

¹⁹ Odluka po zahtjevu optuženog za odgađanje postupka, 18. avgust 2010. godine, par. 5.

²⁰ Odluka po Zahtjevu tužilaštva za ponovno razmatranje odluke Pretresnog vijeća od 11. novembra 2010. godine, 10. decembar 2010. godine (dalje u tekstu: Odluka o ponovnom razmatranju), par. 17.

²¹ Odluka o ponovnom razmatranju, par. 15.

10. Vijeće smatra da Odgovor ukazuje na propust tužilaštva da prida odgovarajuću težinu važnosti svoje obaveze da potencijalno oslobađajući materijal objelodani što je prije moguće, kao i uticaju tako zakašnjelog objelodanjivanja velikih tomova dokumenata na osnovu pravila 68 na resurse optuženog i njegovu pripremu za suđenje. Mada Vijeće smatra da "nije neophodno odgađati suđenje kad god optuženi dobije novi materijal na osnovu pravila 68", ono je odgodilo postupak kad je smatralo da velika količina objelodanjenog materijala iziskuje odgodu kako bi se optuženom omogućilo "dovoljno vremena da pregleda i uklopi taj materijal, ukoliko je to potrebno, u svoju pripremu za suđenje".²²

11. Navod tužilaštva da 32.000 stranica dokumenata i 200 sati video-snimaka, koji su opisani kao materijali koji "potpadaju pod djelokrug pravila 68 ili koji bi mogli biti relevantni za tezu odbrane" mogu biti objelodanjeni optuženom *en masse*, u jednom danu, i da se pritom očekuje da će on biti u mogućnosti da ga kontinuirano pregledava i da, po potrebi, tu količinu materijala uklopi u izvođenje svoje odbrane, nije održiv. Iako je tužilaštvo dostavilo optuženom detaljan indeks objelodanjenog materijala, što će mu bez sumnje pomoći da ga pregleda, Vijeće je već ranije iznijelo svoje mišljenje da "takav spisak ne može zamijeniti detaljan pregled sveg materijala koji bi sproveo sam optuženi ... kako bi se uvjerio u prirodu njegovog sadržaja i utvrdio sadrži li ikakve informacije koje su oslobađajuće ili su na drugi način značajne za njegovu odbranu."²³

12. Vijeće se nije uvjerilo da su, u ovom slučaju, nastavak sudskog postupka i dopuštanje optuženom da, nakon što pregleda objelodanjeni materijal, određene svjedoke kasnije ponovo pozove na dodatno unakrsno ispitivanje, dovoljni da bi se optuženom osiguralo pravo na pravično suđenje. Štaviše, to ne bi, u praktičnom smislu, vodilo ka neometanom vođenju suđenja. Pri donošenju ovog zaključka Vijeće je također imalo na umu da se obrazac kršenja obaveze objelodanjivanja u ovom predmetu nastavio i svjesno je kako to utiče na neometano i uredno vođenje suđenja. Kako je najavilo 10. februara 2011. godine, u svojoj usmenoj odluci po Zahtjevu, Vijeće smatra da je primjereno

²² Odluka po dvadeset drugom, dvadeset četvrtom i dvadeset šestom zahtjevu optuženog u vezi s kršenjem objelodanjivanja, 11. novembar 2010. godine, par. 40; Odluka po tridesetom i trideset i prvom zahtjevu optuženog u vezi s kršenjem objelodanjivanja, 3. februar 2011. godine, par. 13.

²³ Odluka po zahtjevu optuženog za odgađanje postupka, 18. avgust 2010. godine, par. 6.

odgoditi postupak na period od šest sedmica.²⁴ Taj period od šest sedmica počće nakon svjedočenja Anthonyja Banburyja, koje će, kako se očekuje, završiti 17. marta 2011. godine.

13. Vijeće ponavlja da je duboko zabrinuto zbog obima potencijalno oslobađajućeg materijala koje tužilaštvo još uvijek objelodanjuje optuženom, kao i zbog uticaja koji je to imalo na pripremanje optuženog i neometano vođenje ovog suđenja. Kad je Vijeće odredilo rokove za objelodanjivanje preostalog materijala na osnovu pravila 68, nije se očekivalo da će obim materijala koji još nije bio objelodanjen optuženom biti tako veliki. To pokazuje da tužilaštvo u osnovi nije pridalo odgovarajuću težinu važnosti svoje obaveze objelodanjivanja u skladu s Pravilnikom i da se oglušilo o višekratne pozive Vijeća da poboljša svoju praksu objelodanjivanja. Vijeće smatra da tužilaštvo može iskoristiti taj period od šest sedmica odgode da bi ubrzalo pregled preostalog materijala na osnovu pravila 68, kao i sve pretrage vezane za svjedoke. Vijeće je, stoga, odlučilo da konačni rok za objelodanjivanje svog preostalog materijala na osnovu pravila 68, koji je trenutno u posjedu tužilaštva, pomjeri sa 18. aprila 2011. godine na 31. mart 2011. godine. To ne utiče na rok od 28. februara 2011. godine koji je određen za objelodanjivanje materijala na osnovu pravila 68 koji je identifikovan u pretragama koje tužilaštvo "trenutno provodi".

14. Iz gorenavednih razloga, i na osnovu članova 20(1) i 21(4)(c) Statuta i pravila 54 Pravilnika, Pretresno vijeće ovim **DJELOMIČNO ODOBRAVA** Zahtjev i:

- a) **NALAŽE** se da postupak odgađa počevši od 21. marta i da se nastavlja 5. maja 2011. godine; i
- b) **NALAŽE** da tužilaštvo do 31. marta 2011. godine završi preostale pretrage i objelodanjivanje potencijalno oslobađajućih materijala na osnovu pravila 68.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavan tekst na engleskom.

²⁴ T. 11474-11476 (10. februar 2011. godine).

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 16. februara 2011.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]